

Afrapportering af Projekt "Hands-on" på Designmuseum Danmark. Skrevet af Kirsten Rotbøll Lassen.

Projektperiode 1.1.2012-1.12.2012

Projektleder Kirsten Rotbøll Lassen

Projektansvarlig Kirsten Hegner, Designmuseum Danmark

Genstandsfelt og fagområde

Projekt "Hands on" er undervisningskit i kufferter primært rettet til indskolingsklasser i folkeskolen. Det er udviklet indenfor faget design og på en måde, så det som undervisningsmateriale kan bruges i folkeskolen i "dialog" med fælles mål for fagene, Dansk, Historie, Billedkunst og Natur/Teknik. En del af projektet retter sig med det nye fag Håndværk og Design og er derfor specifikt til 4-7 klasse. Fokus er på et sansebaseret materiale til brug i undervisningen og er didaktisk opbygget med udgangspunkt i en dialog baseret tilgang til undervisning, sådan som denne er beskrevet og forsket i af Olga Dysthe og i det tværmuseale medborgerskabsprojektet under skoletjenesten. Der er nu færdiggjort i alt 6 kufferter. 3 store der bruges på museet og 3 små der forventes at kunne lånes på CFU/ Center for undervisningsmidler

De store kufferter bruges i den daglige undervisning i samlingerne på museet. Her får børnene mulighed for at røre, sanse og erfare, reflektere over og formulere sig om forskellige forhold der relaterer sig til udvalgte genstande i samlingen. Kuffertene er bygget op omkring hver sit emne. Disse er "Materialer", "Dyredesign" og "Form, Funktion, Konstruktion". Til hvert af disse emner er der desuden udviklet et værkstedsforløb, hvor eleverne selv skal arbejde praktisk og håndværksmæssigt med designopgaver.

De små kufferter skal bruges på skolerne og fungerer uafhængig af museet og kræver heller ikke et museumsbesøg. Disse er endnu kun udarbejdet som udkast og det er meningen at de skal kunne lånes på CFU (center for undervisningsmaterialer) Emnerne for disse kufferter er; "Materialer", "Form, Funktion, Konstruktion" og "Lys". I kufferterne ligger genstande, der relaterer sig til fotos af genstande fra museet. Og de er på den måde bygget op omkring samme koncept som de store kufferter. Disse fotos ligger i kufferterne i papirformat og på et USB-stik som et powerpointundervisningsmateriale. Endvidere indeholder kufferterne lærervejledninger til forskellige undervisningsforløb, herunder værkstedsforløb. Disse gøres endeligt færdig i løbet af foråret, som eksamensprojekt på kandidatstudiet i materiel kultur på modulet: pædagogisk forskning og udviklingsarbejde.

Målgrupper

Målgruppen er for de store kufferter folkeskolens indskolings klasser bhk. – 3. Klasse. Og for de små kufferter er målgrupper elever i 4.-7. der skal have det nye fag Håndværk og Design.

Der er udarbejdet lærervejledninger der retter sig specifik mod disse målgrupper. Og forskellige opgavetyper. Målgruppen er tænkt indenfor ovennævnte ramme, men bredt defineret, sådan at det ligger implicit i udformningen af materialet, at det skal kunne bruges også på tværs af kulturelle og sociale forskelle, ligesom skolernes forskellig

Afrapportering af Projekt "Hands-on" på Designmuseum Danmark. Skrevet af Kirsten Rotbøll Lassen.

Projektperiode 1.1.2012-1.12.2012

Projektleder Kirsten Rotbøll Lassen

Projektansvarlig Kirsten Hegner, Designmuseum Danmark

geografisk beliggenhed og vilkår er tænkt ind i projektet. Men materialet kan potentielt bruges indenfor hele uddannelsessystemet i undervisning indenfor designfaget.

Projektets formål

Målet med Skoletjenestens undervisning på Designmuseum Danmark er at give børn og unge forudsætninger for, at opleve, forstå og vurdere design og kunsthåndværk og at give indblik i, samt mulighed for selv at være aktivt deltagende i kreative læreprocesser.

Det er også en intension at give børn mulighed for at forstå designerens arbejdsmetoder og herved at give indblik i designprocessen. Projektet imødekommer og søger at dække undervisningsbehovet i indskolingen og er tværfagligt, sådan at det er udviklet på en måde, så design kan kombineres i undervisningsforløb med fagene, billedkunst, natur og teknik, dansk og historie. Her er målet også at formidle faget design som et sammensat tværfagligt fagområde og øge børnenes forståelse og indsigt i dette. I folkeskolen indgår desuden design i undervisnings- og læreplanen for faget billedkunst.

Materialets udformning og indhold

Hver kuffert er blevet udviklet ved, at jeg er kommet med oplæg til lederen af undervisningsafdelingen til hvilke genstande, der skulle ligge i kufferterne og hvilke genstande i samlingen disse skulle relatere til. Vi har haft faste møder og lederen har på den måde fungeret som sparringspartner på projektet. Dette har ført til et koncept for materialet sådan at hver af de store kufferter har fem "stop" i samlingen. Dvs at et stop er ved en genstand i samlingen og der er i kufferten en genstand der bruges til netop dette stop. I hver kuffert ligger der et manuskript for alle stop. Her står hvilken genstand på museet og hvilken i kufferten der hører sammen og der er desuden forslag til forskellige vinkler og dialog, samt de læringsmål af designfaglig karakter der er defineret for hvert stop. Her er værkstedsdelen også beskrevet.

Undervisning i museets samling

Eksempel – 2 stop i kuffert om Dyredesign

STOP 2 / Overflade

Genstand i samlingen: Ørn i Meissenporcelæn. J. J. Kandler Hvidglaseret porcelæn 1731-34.

Genstand i kuffert: Tre vaser med forskelligartet overflade. De ligger i hver sin pose og eleverne mærker på

vaserne for at mærke og derefter vurdere hvilken overflade de mener "passer" til ørnen af porcelæn.

Dialog: Beskriv overflade. Så mange ord som muligt. Tal om forskellen mellem form og overflade.

Læringsmål: Øvelse i koncentration. Øvelse i at sanse præcist og beskrive med forskellige ord det man sanser.

Registrere forskelle i det man mærker og beskrive disse.

Afrapportering af Projekt "Hands-on" på Designmuseum Danmark. Skrevet af Kirsten Rotbøll Lassen.

Projektperiode 1.1.2012-1.12.2012

Projektleder Kirsten Rotbøll Lassen

Projektansvarlig Kirsten Hegner, Designmuseum Danmark

Eksempel- Beskrivelse fra testbesøg af en 1.klasse 2 stop/Dyredesign.

Vi sidder alle på gulvet omkring en meget stor ørn, lavet af Meissen porcelæn. Den er fra det 17. århundrede. Den er inde i en montre da man naturligvis ikke må røre ved den. Målet med undervisningen er her at eleverne får en indføring i: 1) Materialer. Hvad er ørnen lavet af? 2) Hvor kommer de materialer fra? 3) Hvorfor ser den ud som den gør? Hvilket formsprog er brugt? 4) At de sanser og oplever materialekonsistens, der forholder sig til begreber som overflade og form. Genstanden, her ørnen, splittes så at sige op og undersøges *både* som genstand og som andet og mere end genstand. I kufferten er der 3 vaser med forskellige overflader. De ligger i poser som sendes rundt, så eleverne uden at se, skal mærke og vurdere hvilken overflade, de tror, ørnen har hvis de måtte røre ved den. Dette giver anledning til at tale om overflade kontra form og giver eleverne mulighed for at fortælle om egne erfaringer og oplevelser med form og overflade. Det giver dem optimalt set nogle begreber til at begribe forskellige designtermer. Ørnen placeres historisk og æstetisk og ses også som materiale.

Processen

Projektet har været tilrettelagt sådan, at elever og lærere har været involveret i materialets udformning og har fungeret som testklasser som beskrevet i eksemplet. Der har i hele projektperioden fast været tilknyttet 4 klasser fra Sortedamsskolen og 4 klasser fra Herstedøster skole. Endvidere har 1 klasse fra Zahles gymnasieskole fungeret som samarbejdspartner i forbindelse med de små kufferter. Klasserne har testet alle kufferterne ved et 2 timers forløb på museet. Det vil sige en omvisning og et værkstedsforløb. Og alle klasserne har modtaget et for og efterbesøg af mig.

Forbesøg

Forbesøgene har været af en times varighed og har haft til formål igennem samtale og opgaver at forberede eleverne på besøget på museet og på det emne de skulle modtage undervisning i det. Jeg har haft billeder af museet med og forskellige genstande til at formidle det emne undervisningen handlede om. Meningen har været at afklare forforståelser og undersøge elevernes viden om Designmuseum Danmark og museer i det hele taget. Hensigten har også været at få en fornemmelse for, i hvor høj grad en sådan forberedelse påvirker elevernes oplevelse af museumsbesøget.

Besøg på museet

De 3 store kufferter er alle testet af de klasser der har været en del af projektet. Jeg er i undervisningen blevet superviseret af lederen af undervisningsafdelingen og udformningen er løbende blevet drøftet og reflekteret i forhold til disse besøg og i forhold til museets undervisningspraksis og faglige mål for undervisningen. Alle disse besøg er dokumenteret ved hjælp af fotos, sådan at det enkelte undervisningsforløb er blevet gennem fotograferet ved de forskellige "stop" i museet.

Afrapportering af Projekt "Hands-on" på Designmuseum Danmark. Skrevet af Kirsten Rotbøll Lassen.

Projektperiode 1.1.2012-1.12.2012

Projektleder Kirsten Rotbøll Lassen

Projektansvarlig Kirsten Hegner, Designmuseum Danmark

Efterbesøg

Disse har også været af en times varighed og har fungeret som evaluering og refleksion over de enkelte besøg. Jeg har brugt billeder fra besøgene og det der hedder stimulated recall til at hjælpe eleverne til at huske hvad der skete på museet og på den måde er hvert enkelt stop blevet gennemgået og eleverne har kunne fortælle om deres oplevelse og hvad de synes var godt og ikke godt. Her har lærerne også budt ind. Og hele det indsamlede materiale er løbende blevet brugt til at justere og rette materialet til.

Formidlingsformer

Materialet er sansende og dialogbaseret og bygget op så der bruges genstande direkte som en del af undervisningen og formidlingen. Undervisningen foregår dels i samlingen og i museets nye designværksted, hvor eleverne selv skal arbejde praktisk og æstetisk med designprocessen og forholde sig til forskellige designfaglige begreber og termer. Undervisningen varetages af afdelingens undervisere. For den del af projektet, der er de 3 små kufferter varetages undervisningen af lærere ude på skolerne.

Samarbejdspartnere

Pulsk Ravn har i hele projektfasen været tilknyttet som designer og sparret omkring med mig den fysiske udformning og opbygning af kufferterne. Der har været en løbende dialog og samarbejde om design af kufferterne. Forskellige løsninger har været vendt og diskuteret, og det færdige resultat er at de hver har 5 skuffer og i hver skuffe ligger genstande til de respektive stop i samlingen. Kufferterne er har desuden en udformning der gør at de er "justerbare", de lægger sig ikke fast på emne og hvilke genstande der skal være i dem. Dette kan ændres løbende. Hvilket har været en vigtig pointe for os, fordi samlingen på museet og ligeledes undervisningstilbuddene ændrer sig. På den måde vil museet kunne gøre brug af kufferterne som undervisningsmiddel og som koncept, mange år frem i tiden.

Implementering af materialet

Projektet er grundigt gennemgået og vist for underviserne på museet. Og der foregår nu i undervisningsafdelingen et arbejde med at kvalificere alle undervisere til at undervise i materialet. Dette sker helt konkret ved at man er "føl" på en omvisning og også modtager supervision når man selv skal varetage undervisningen. På den måde bidrager materialet dels som måde at undervise på, med helt konkrete læremidler og også til at opkvalificere det faglige niveau i afdelingen idet det styrker forbindelsen mellem det fagfaglige indhold og der pædagogiske. Hele materialet og projektet skal præsenteres på et møde for de øvrige afdelinger med medarbejdere på museet og dette bidrager også i sig selv til styrkelse af samarbejde på tværs og til større forståelse og indsigt i hvad der foregår i UV-afdelingen.

Afrapportering af Projekt "Hands-on" på Designmuseum Danmark. Skrevet af Kirsten Rotbøll Lassen.

Projektperiode 1.1.2012-1.12.2012

Projektleder Kirsten Rotbøll Lassen

Projektansvarlig Kirsten Hegner, Designmuseum Danmark

Perspektiver og netværk

I projektfasen har jeg og lederen af undervisningsafdelingen, været på studiebesøg i undervisningsafdelingerne på V&A, Tate og Designmuseet i London. Vi har talt med de ansatte ud fra en spørgeguide vi havde forberedt hjemmefra. På disse musser har man erfaringer med at tiltrække nyt publikum ved at lave særlige udstillinger, events og undervisningsmateriale der henvender sig direkte, er vedkommende og af særlig interesse for eksempelvis etniske grupper og andre definerede grupper. Projektet er blevet udviklet på baggrund af netop sådanne erfaringer og et helt essentielt mål er at sikre, at der over tid bliver opbygget, et solidt fundament af undervisningstilbud og praktiske værkstedsforløb.

Besøgene på museerne har været en stor inspiration og der er etableret gode kontakter der. Det ville have været hensigtsmæssigt hvis vi havde kunnet følge mere undervisning derovre. Af praktiske og tidsmæssige grunde fulgte vi et forløb.

Der er startet et samarbejde med seminarielærer Frants Mathissen fra Learning museum omkring undervisning af lærerstuderende fra Blågård Seminarium i form af to lærerkurser. Disse er afholdt. Dette samarbejde tænkes fortsat sådan at jeg skal undervise på seminariet til efteråret, ligesom samarbejdet med Learning museum tænkes udbygget og fortsat.

Jeg skal præsentere projektet og undervise de studerende på Kandidatuddannelsen i Materiel kultur på Århus universitet i samarbejde med Lektor Lisbeth Hastrup. Planen er også at de studerende kommer ind på museet og får en del af undervisningen der. Og det kunne på sigt være "obligatorisk" for de studerende med et sådan besøg. Det virker oplagt.

Leder af undervisningsafdelingen på Trapholt, Kirsten Jensen og jeg, har besøgt hinandens museer og vist rundt og præsenteret museernes undervisning. Der er etableret samarbejde og vidensdeling i form af en løbende udveksling og videndeling af projekter.

Der er etableret et godt samarbejde med de lærere der har været tilknyttet projektet. Dette fungerer som et netværk, museet fremover vil kunne bruge til testbesøg. De har opnået en fortrolighed med museet og med de udfordringer der er i at undervise på et museum og de vil også fremover kunne give relevant feedback. Og der har desuden alle været meget begejstede og positive. Nogle har meldt tilbage at det at være med i projektet kan betragtes som efteruddannelse. Hvilket også åbner for nogle interessante perspektiver museet kunne tænke ind i en virksomhedsplan fremover.

Endelig har der i projektet været et samarbejde med Frits Hansen, Rud Rasmussen, Glaskunstner Loise Lagoni, Kvindesmedjen på Christiania og et advisory board bestående

Afrapportering af Projekt "Hands-on" på Designmuseum Danmark. Skrevet af Kirsten Rotbøll Lassen.

Projektperiode 1.1.2012-1.12.2012

Projektleder Kirsten Rotbøll Lassen

Projektansvarlig Kirsten Hegner, Designmuseum Danmark

af forskellige fagpersoner fra Sortedamsskolen og Herstedøster Skole. Alle har bidraget med enten genstande til kufferterne eller faglig og praktisk viden og inspiration.

Resultater og læringsudbytte

Undervisningsmaterialet er nu beskrevet og udbydes på museets hjemmeside og under skoletjenesten. Det indgår som en del af en samlet undervisningsvirksomhed i museet undervisningsafdeling. Og bliver booket af skolerne på almindelige vilkår.

Museet har gennem de seneste 10 år sat fokus på undervisning og har udviklet en omfattende undervisningsvirksomhed, der indbefatter en mængde permanente undervisningstilbud der knytter an til museet faste samlinger. Desuden udbyder museet undervisningstilbud og materialer der knytter an til større særudstillinger. Målet er at bringe Designmuseum Danmarks samlinger i spil så de understøtter nye forsknings-, formidlings- og undervisningsinitiativer med fokus på interkulturel og social dialog.

Projektet med designkufferterne henvender sig til en målgruppe som museet ikke har så godt fat i, og projektet kan ses som et eksemplarisk specialdesignet tilbud, der inddrager brugere og relevante fagkompetancer og det ligger også i forlængelse af projektet om medborgerskab del 2, hvor både Olga Dysthe og George Hein er tilknyttet om forskningsmæssige ressourcer. Museet ønsker at gå i dialog med et bredt publikum, der afspejler og inkluderer det danske samfunds mangfoldighed. Projektet rammer bredt på tværs af sociale eller kulturelle forskelle i den afgrænsede målgruppe indskolingsklasserne udgør.

Konklusioner

Det er min vurdering, at det er et projekt der kan beskrives som værende eksemplarisk, forstået på den måde, at det som projekt er bygget op så det kan bruges direkte som metode i udvikling af undervisningsmateriale til andre klassetrin og i andre fag, emner osv. Eleverne og lærerne har været meget engagerede og er blevet inddraget i udformningen på en måde som lever op til vores målsætning. Materialet er testet, og jeg har fået supervision af lederen af undervisningsafdelingen som har været med når jeg har undervist. Lige nu er de andre undervisere på museet ved at blive klædt på til at kunne varetage undervisningen. Når jeg ser på svarene fra efterbesøgene og udfra hvordan undervisningen er forløbet, mener jeg, at det er lykkedes at udvikle et materiale, der i praksis er dialog baseret, sådan som Olga Dysthe også beskriver det i medborgerskabsprojektet. Og dette på en måde som også inddrager de forskellige lag af vidensformer, som er i spil. Dette kan ses som, at underviseren skal kunne mestre at lave det Olga Dysthe kalder "miniforedrag" som er formidling af viden af mere faktuel karakter og inddrage elevens viden og forforståelse på en måde, der faktisk akkumulerer refleksion og lyst til undersøgelse og dette at være nysgerrig. Undervisning balancerer på dette at være planlagt med tydelige læringsmål og så at kunne gribe det der opstår og bringe dette i spil. Derfor ser jeg det da også som helt essentielt at der bliver undervist internt på museet sådan at underviserne er kompetente i dette. Og i den optik mener jeg også, at

Afrapportering af Projekt "Hands-on" på Designmuseum Danmark. Skrevet af Kirsten Rotbøll Lassen.

Projektperiode 1.1.2012-1.12.2012

Projektleder Kirsten Rotbøll Lassen

Projektansvarlig Kirsten Hegner, Designmuseum Danmark

medborgerskabsprojektet bidrager til at lade et dannelses"ideal" møde et læringssyn der i sagens natur ikke kan være normativ i gængs forstand. Sagt på en anden måde. Så er det vigtigt at der bliver udviklet mål og retning for undervisningen samtidig med, at den konstrueres, mens den sker.